

Історія Йосипа Тарашинського та Вартана й Араксі Мкртчян, Кнарик Шахбазян

Із Дробицького Яру врятуватися було практично неможливо. Ми знаємо лише про одну таку людину – Йосипа Тарашинського. Сім'я польських євреїв Тарашинських (батько, мати і троє синів) втікла з Польщі до Радянського Союзу ще до початку війни на нашій території. Усі їхні родичі загинули у Варшавському гетто. Перебіжчиків у нас відправляли на Урал, в Сибір на рубку лісу. Мати сімейства – Блюма – працювала кухаркою. Через рік сім'ї дозволили вибрати місто для проживання. Вони вибирають Харків і переїжджають сюди у квітні 1941 року. Батько влаштовується дворником, середній син вирішив виїхати до Мелітополя. У червні Німеччина розв'язує війну на нашій території. 24 жовтня 1941 року німці увійшли до Харкова, і незабаром євреїв почали відправляти в гетто. Наприкінці грудня 1941 року німці і поліцаї почали вивозити мешканців гетто партіями у двісті-триста чоловік під виглядом влаштування на роботу в Полтаві через голод у Харкові. Однак вивозили їх до Дробицького Яру.

Сім'я Тарашинських – батько, мати і вже 2 сина – потрапили в одну з машин. Йосип застрибнув до машини останнім, і коли їх привезли на місце розстрілу, він зістрибнув з кузова. Молодий німецький офіцер ламаною російською велів йому збирати у валізку золоті речі, які знаходили у привезених з гетто, а в мішок – срібні. Сім'ю Йосипа повели в бік, він чув постріли доти, доки в живих нікого не залишилося. Було холодно, і офіцер сів у кабінку з флягою в руках, а Йосипу наказав йти туди, куди забирали інших. Було вже темно, Йосип побачив, як в стороні хтось вантажить у вантажівку речі розстріляних і побіг до них, сподіваючись продовжити життя. Там був старий єврей і ще один хлопець. Старий запропонував хлопцям застрибнути до кузова і закидав їх речами. Коли машина виїхала з яру і була вже в місті, Йосип непомітно вистрибнув і дістався до гуртожитку, де жив із сім'єю. Він розповів про все дворничці. Та нагодувала його і сказала йти, тому що боялася. Переночувавши на горищі, вранці він пішов

на базар, де зустрів вірменського хлопчика і, не знаючи, що робити, розповів йому про себе. У відповідь почув: "Ти знаєш польську? Як тебе звати по-польськи? – Юзик. – Йдемо до нас. Я живу з бабусею і трьома двоюрідними сестрами. Тільки не кажи, що ти єврей". Так він і залишився в цій вірменській сім'ї, де про його національність (Юзик не вмів хреститися) знали лише Вартан, його бабуся Араксі та одна з сестер – Кнарик, яка йому подобалася.

Коли Харків звільнили, хлопці пішли на фронт. Вартан загинув у Білорусі. Юзик-Йосип відвоював, повернувся до Харкова, прийшов у вірменську сім'ю, до своїх рятівників, а через деякий час – одружився з Кнарик. Вони прожили чудове життя, у них донька і два онуки. Йосип сумував, що нічого не знає про свого брата Леона, де і як він загинув. Кнарик і Йосип вже пішли з життя, але це не кінець історії.

Коли дізналися про долю Йосипа, то відправила усі матеріали в Яд Вашем у Єрусалимі для присвоєння звання "Праведник народів світу" (посмертно) Вартану і Араксі Мкртчян, Кнарик Шахбазян – і вони це звання отримали (<http://holocaustmuseum.kharkov.ua/index.php/pravedniki-narodov-mira>)